

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 04.01.2005
COM(2004) 845 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

Επανεξέταση της οδηγίας 1999/30/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, διοξειδίου του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου στον αέρα του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη την οδηγία 96/62/ΕΚ του Συμβουλίου για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος

SEC(2004) 1713

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Βασικές πτυχές της συμμόρφωσης με την οδηγία	4
3.	εμπειρία από την εφαρμογή της οδηγίας.....	5

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η υποβολή της παρούσας έκθεσης προβλέπεται στην πρώτη θυγατρική οδηγία για την ποιότητα του αέρα, η οποία έχει στόχο τον περιορισμό του διοξειδίου του θείου, των οξειδίων του αζώτου, των αιωρούμενων σωματιδίων και του μολύβδου στον αέρα του περιβάλλοντος.

Η οδηγία 1999/30/EK του Συμβουλίου σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου (SO₂), διοξειδίου του αζώτου (NO₂) και οξειδίων του αζώτου (NO_x), αιωρούμενων σωματιδίων (PM₁₀) και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος¹ (πρώτη «θυγατρική» οδηγία για την ποιότητα του αέρα) ακολουθεί την προσέγγιση η οποία προβλέπεται στην οδηγία 96/62/EK του Συμβουλίου για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος² (οδηγία πλαίσιο για την ποιότητα του αέρα). Στο άρθρο 10 της οδηγίας προβλέπεται ότι η Επιτροπή επανεξετάζει την οδηγία και υποβάλλει έκθεση για την εφαρμογή της. Η παρούσα έκθεση συνοψίζει τα κύρια στοιχεία, ενώ περισσότερες λεπτομέρειες περιέχονται σε έγγραφο εργασίας της Επιτροπής³.

Η παρούσα επανεξέταση βασίζεται στα πιο πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα ...

Στην επανεξέταση έχουν ληφθεί γενικά υπόψη τα αποτελέσματα των πλέον πρόσφατων επιστημονικών ερευνών για τις επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και στα οικοσυστήματα από την έκθεση στους ατμοσφαιρικούς ρύπους οι οποίοι υπόκεινται σε κανονιστική ρύθμιση στο πλαίσιο της πρώτης θυγατρικής οδηγίας. Ωστόσο, όπως προβλέπεται στο 6^ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον⁴, η Επιτροπή θα θεσπίσει θεματική στρατηγική για την ατμοσφαιρική ρύπανση έως τα μέσα του έτους 2005, η οποία θα προκύψει από το πρόγραμμα Clean Air for Europe (CAFE). Το τμήμα αυτό της επανεξέτασης καθώς και η εξέταση τυχόν προτάσεων αναθεώρησης της οδηγίας, συμπεριλαμβανόμενων των οριακών τιμών, θα καλυφθεί από τη θεματική στρατηγική για την ατμοσφαιρική ρύπανση.

...αλλά εστιάζει στην έως τώρα εμπειρία και προτείνει προγραμματισμένες τροποποιήσεις με διαδικασία επιτροπολογίας.

Δεδομένου ότι η θεματική στρατηγική για την ατμοσφαιρική ρύπανση θα δημοσιευθεί σύντομα, η παρούσα επανεξέταση εστιάζει στην εμπειρία που έχουν αποκτήσει τα κράτη μέλη από την εφαρμογή της οδηγίας. Καθώς η πρώτη θυγατρική οδηγία και η οδηγία πλαίσιο για την ποιότητα του αέρα συνδέονται στενά, οι δεσμοί αυτοί λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

---

¹ EE L 163, 29.6.1999, σ. 41.

² EE L 296, 21.11.1996, σ. 55.

³ Έκθεση για την επανεξέταση της οδηγίας 1999/30/EK του Συμβουλίου σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, διοξειδίου του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος· SEC(2004) 1713:
<http://www.europa.eu.int/comm/environment/air/ambient.htm>

⁴ EE L 242, 10.9.2002, σ. 1.

2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ

Παρόλο που η οδηγία έχει αρχίσει να ισχύει εδώ και τρία μόλις χρόνια...

Η οδηγία άρχισε να ισχύει στις 19 Ιουλίου 1999 και έπρεπε να μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία εντός διετίας. Τα στοιχεία που έχουν υποβάλει τα κράτη μέλη στην Επιτροπή καλύπτουν μόνο τα έτη 2001 και 2002 και η συνολική εμπειρία που έχει αποκτηθεί από την εφαρμογή της οδηγίας είναι σύντομη. Πρέπει ωστόσο να βελτιωθεί η συμμόρφωση με τη νομοθεσία για την ποιότητα του αέρα (βλέπει πίνακα 1 στο έγγραφο SEC(2004)1713

...οι πρώτες, σχετικά περιορισμένες, εμπειρίες από την εφαρμογή της είναι θετικές.

Παρά την περιορισμένη εμπειρία από την εφαρμογή της πρώτης θυγατρικής οδηγίας, είναι ήδη σαφές ότι η ιδέα της θέσπισης νομοθεσίας για την ποιότητα του αέρα υπήρξε επιτυχής όσον αφορά την ευαισθητοποίηση του κοινού και των πολιτικών παραγόντων στα εναπομένοντα προβλήματα ποιότητας του αέρα και την προώθηση αποτελεσματικών μέτρων για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε όλη την ΕΕ. Υπάρχουν τρεις κύριοι λόγοι για την επιτυχία αυτή:

- Πρώτον, η απαίτηση να δημοσιεύονται ενημερωμένα στοιχεία για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η συνειδητοποίηση, όπως φανερώνουν οι καταγγελίες που έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή και τα ψηφίσματα που έχουν υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Σε πολλές περιπτώσεις, οι καταγγελίες που υποβλήθηκαν από Ευρωπαίους πολίτες ή ΜΚΟ είχαν ως αποτέλεσμα να κινηθούν διαδικασίες παράβασης.
- Δεύτερον, οι ίδιες οι οριακές τιμές θέτουν από τη φύση τους προκλήσεις, με αποτέλεσμα να λαμβάνουν οι τοπικές και εθνικές αρχές αποτελεσματικά μέτρα μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.
- Τρίτον, το γεγονός ότι οι οριακές τιμές που προβλέπονται στη θυγατρική οδηγία ισχύουν και για τα νέα κράτη μέλη. Οι πολίτες των νέων κρατών μελών καρπούνται τα άμεσα οφέλη από την οδηγία, αλλά και η Ευρώπη στο σύνολό της θα επωφεληθεί και αυτή, εμμέσως, λόγω του διασυννοριακού χαρακτήρα των ατμοσφαιρικών ρύπων.

Ωστόσο, τρία μόνον κράτη μέλη έχουν υποβάλει σχέδια ή προγράμματα βελτίωσης της ποιότητας του αέρα.

Με βάση τα στοιχεία του 2001 ήταν σαφές ότι έντεκα κράτη μέλη όφειλαν να είχαν υποβάλει στην Επιτροπή, έως τα τέλη του 2003, σχέδια ή προγράμματα για τρόπους βελτίωσης της ποιότητας του αέρα όσον αφορά τα PM₁₀ και NO₂ για τους πολίτες τους. Ωστόσο, έως τον Ιούλιο 2004, μόνο το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο είχαν υποβάλει τα σχέδιά τους. Επιπλέον, η Σουηδία είχε υποβάλει σχέδιο παρόλο που δεν είχε νομική υποχρέωση να το πράξει με βάση τα στοιχεία της για το 2001. Η Επιτροπή προβληματίστηκε με την έλλειψη συμμόρφωσης με την πρώτη θυγατρική οδηγία και κίνησε, το 2004, διαδικασίες παράβασης κατά δέκα κρατών μελών για μη έγκαιρη υποβολή σχεδίων ή προγραμμάτων ή για υποβολή ελλιπών σχεδίων.

Η οδηγία αποβλέπει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για την υγεία του ανθρώπου και τα οικοσυστήματα...

Η πρώτη θυγατρική οδηγία αποσκοπεί στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας όσον αφορά την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον – συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην προστασία δύο θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα οποία έχουν αναγνωριστεί από το Χάρτη δικαιωμάτων της ΕΕ που έχει ενσωματωθεί στο σχέδιο Συντάγματος της ΕΕ.

... θεσπίζοντας οριακές τιμές για την ποιότητα του αέρα,...

Ενώ η οδηγία πλαίσιο περιέχει γενικές διατάξεις για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα, στις θυγατρικές οδηγίες καθορίζονται λεπτομερείς ρυθμίσεις για συγκεκριμένους ατμοσφαιρικούς ρύπους, μεταξύ των οποίων οριακές τιμές ή τιμές στόχου. Στην πρώτη θυγατρική οδηγία καθορίζονται οριακές τιμές για την προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος, τις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να επιτύχουν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας (βλέπε πίνακα 2 στο SEC(2004)1713.

Οι ορισθείσες προθεσμίες είναι το έτος 2005 για το SO₂, το μόλυβδο και τα PM₁₀, και το έτος 2010 για το NO₂. Στην οδηγία καθορίζονται επίσης οριακές τιμές για το SO₂ και τα NO_x με σκοπό την προστασία των οικοσυστημάτων και της βλάστησης, οι οποίες ισχύουν ήδη από τις 19 Ιουλίου 2001.

... καθορίζοντας ένα ελαττούμενο “περιθώριο ανοχής”, υποχρεώνοντας τα κράτη μέλη να εκπονήσουν σχέδια ή προγράμματα και απαιτώντας από αυτά να υποβάλλουν στοιχεία.

Όταν η συγκέντρωση ατμοσφαιρικών ρύπων σε μια συγκεκριμένη περιοχή υπερβαίνει την οριακή τιμή συν ένα καθορισμένο περιθώριο ανοχής, τα κράτη μέλη οφείλουν να εκπονούν σχέδια ή προγράμματα ώστε να καταδείξουν με ποια μέτρα πρόκειται να επιτύχουν τις οριακές τιμές εντός της προθεσμίας. Το περιθώριο ανοχής ελαττώνεται ετησίως και μηδενίζεται έως την καταληκτική ημερομηνία.

Η οδηγία πλαίσιο για την ποιότητα του αέρα και οι θυγατρικές οδηγίες απαιτούν από τα κράτη μέλη να αξιολογούν την ποιότητα του αέρα σε όλη την επικράτειά τους και περιλαμβάνουν προδιαγραφές όσον αφορά το δίκτυο παρακολούθησης, τη χρήση μοντέλων και τη διασφάλιση της ποιότητας και ποιοτικό έλεγχο των στοιχείων για την ποιότητα του αέρα. Στις οδηγίες προβλέπονται λεπτομερείς απαιτήσεις για την υποβολή στοιχείων προοριζόμενων για το ευρύ κοινό και την Επιτροπή.

3. ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Η προσέγγιση σύμφωνα με την οποία θεσπίστηκαν οδηγία πλαίσιο και θυγατρικές οδηγίες παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Με την οδηγία πλαίσιο και την πρώτη θυγατρική οδηγία επιτυγχάνεται ισορροπία ανάμεσα (i) στην εναρμόνιση της αξιολόγησης και της διαχείρισης της ποιότητας του αέρα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και (ii) στην αρχή της επικουρικότητας, η οποία επιτρέπει τοπική και εθνική ευελιξία κατά την εφαρμογή. Η νομοθεσία υπό μορφή οδηγίας πλαισίου και συναφών θυγατρικών οδηγιών παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα: οι διατάξεις που δεν εξαρτώνται από τον ρύπο θεσπίζονται μία μόνο φορά, εξασφαλίζοντας συνέπεια. Η προσέγγιση αυτή παρουσιάζει ωστόσο ορισμένα μειονεκτήματα: όταν καταρτιζόταν η οδηγία πλαίσιο, δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν όλες οι πρακτικές της συνέπειες.

Καθορίστηκαν ζώνες αξιολόγησης της ποιότητας του αέρα και δεν είναι πιθανό να μεταβληθούν.

Η οδηγία πλαίσιο προβλέπει ότι πρέπει να χαρακτηρίζεται η ποιότητα του αέρα σε ορισμένες ζώνες και οικισμούς. Επαφίεται μεγάλος βαθμός ευελιξίας για τον καθορισμό των ζωνών αυτών, που οδηγεί σε σχετικά μεγάλες διαφορές μεταξύ κρατών μελών. Οι ζώνες αντιστοιχούν κυρίως σε όρια διοικητικών περιοχών και όχι σε τύπους ποιότητας του αέρα. Η έννοια της «ζώνης» δεν θεωρείται ότι προσφέρει σημαντικά νέα πλεονεκτήματα για τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη, ωστόσο, ακόμη και τα νέα, έχουν πλέον χαρακτηρίσει τις ζώνες τους και έχουν καθορίσει τις αντίστοιχες στρατηγικές τους στο θέμα της αξιολόγησης. Καθώς δεν έχουν αναφέρει σημαντικά προβλήματα όσον αφορά το σχεδιασμό του δικτύου τους, η Επιτροπή δεν αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο να αλλάξει την έννοια της ζώνης.

Ενώ οι αυστηρότερες οριακές τιμές για την ποιότητα του αέρα αναγνωρίζονται ως σημαντικές και χρήσιμες...

Οι νέες οριακές τιμές που θεσπίστηκαν με την πρώτη θυγατρική οδηγία είναι πολύ αυστηρότερες από αυτές που ίσχυαν κατά τα προηγούμενα έτη. Οι νέες αυτές τιμές αναγνωρίζονται γενικά ως σημαντικά και χρήσιμα μέσα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα όπου είναι κακή. Οι οριακές τιμές, σε συνδυασμό με την ανάγκη για ενημέρωση του κοινού, οδήγησαν σε αύξηση της συνειδητοποίησης του κοινού και των πολιτικών παραγόντων όσον αφορά τα προβλήματα ποιότητας του αέρα.

...οι περαιτέρω διευκρινήσεις και καθοδήγηση για την εφαρμογή των οριακών τιμών θα αποτελέσουν τμήμα της θεματικής στρατηγικής για την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς εξέφρασαν την επιθυμία να λάβουν περισσότερες διευκρινήσεις σχετικά με την εφαρμογή των οριακών τιμών, όσον αφορά την έκθεση του πληθυσμού. Διατύπωσαν επίσης ερωτήσεις όσον αφορά την εφαρμοσιμότητα των οριακών τιμών για την προστασία της βλάστησης και των οικοσυστημάτων. Η Επιτροπή δρομολόγησε τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την «μέτρηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα από άποψη υγείας». Αναλόγως με τα αποτελέσματα της σύμβασης αυτής, οι απαιτήσεις παρακολούθησης που προβλέπονται στην πρώτη θυγατρική οδηγία ενδέχεται να τροποποιηθούν.

Το «περιθώριο ανοχής» και οι ειδικές διατάξεις θεωρούνται χρήσιμα και δεν θα μεταβληθούν.

Τα κράτη μέλη γενικά εκτιμούν την έννοια «περιθώριο ανοχής»⁵ ως χρήσιμη διάταξη για την εστίαση των μέτρων βελτίωσης της ποιότητας του αέρα στις περιοχές με τη μεγαλύτερη ρύπανση. Επομένως, στην πορεία προς την εκπονή της προθεσμίας, εφόσον η ποιότητα του αέρα σε ένα κράτος μέλος δεν υπερβαίνει την οριακή τιμή, προσαυξημένη κατά το περιθώριο ανοχής, το κράτος μέλος δεν χρειάζεται να αντιδρά περισσότερο του αναγκαίου και να εκπονεί σχέδια ή προγράμματα για την ποιότητα του αέρα.

Στην πρώτη θυγατρική οδηγία έχει περιληφθεί μια διάταξη προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η συμβολή των φυσικών πόρων για τις συγκεντρώσεις SO₂. Έχει επίσης περιληφθεί

---

⁵ Το περιθώριο ανοχής είναι ένα συγκεκριμένο ποσοστό της οριακής τιμής, κατά το οποίο επιτρέπεται να υπάρξει υπέρβαση της τιμής αυτής πριν την καθορισθείσα ημερομηνία επίτευξης.

μια διάταξη για τα PM₁₀, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η συμβολή φυσικών γεγονότων και η επαναιώρηση των αιωρούμενων σωματιδίων λόγω της αμμόστρωσης των δρόμων το χειμώνα. Τα κράτη μέλη θεώρησαν ότι αυτές οι διατάξεις είναι χρήσιμες σε αυτές τις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Ωστόσο, η επέκταση των διατάξεων σε άλλες συνθήκες θα επέτρεπε πιθανώς την καταστρατήγηση του κανονιστικού πλαισίου. Επομένως η Επιτροπή δεν εξετάζει το ενδεχόμενο αλλαγής ή επέκτασης των υφιστάμενων ειδικών διατάξεων.

Ενώ η συνεχής δράση για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα πρέπει να εστιαστεί στα PM₁₀ και NO₂...

Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι συμμορφώνονται επαρκώς με τις οριακές τιμές για το SO₂ και το μόλυβδο στον ατμοσφαιρικό αέρα, με ορισμένες εξαιρέσεις. Ωστόσο, η κατάσταση είναι διαφορετική για τα PM₁₀ και το NO₂, δεδομένου ότι οι συγκεντρώσεις αυτών των ρύπων σε πολλούς σταθμούς παρακολούθησης υπερβαίνουν την οριακή τιμή προσαυξημένη κατά το περιθώριο ανοχής.

...η Επιτροπή αξιολογεί επίσης την αποτελεσματικότητα των βραχυπρόθεσμων μέτρων.

Στο άρθρο 7 παράγραφος (3) της οδηγίας πλαισίου προβλέπεται η λήψη βραχυπρόθεσμων μέτρων όταν υπάρχει κίνδυνος υπέρβασης των οριακών τιμών και των τιμών συναγερμού. Για τις οριακές τιμές, η υποχρέωση λήψης βραχυπρόθεσμων μέτρων ισχύει μόνο αφού αυτές αρχίσουν να εφαρμόζονται. Ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν αμφιβολίες σχετικά με την περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα αυτών των βραχυπρόθεσμων μέτρων. Η Επιτροπή αξιολογεί τώρα την εμπειρία από την εφαρμογή παρόμοιων μέτρων. Τα συμπεράσματα θα ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση της θεματικής στρατηγικής για την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Τα κράτη μέλη προσάρμοσαν αρκετά ικανοποιητικά τα οικεία δίκτυα μέτρησης της ποιότητας του αέρα ...

Είναι δύσκολο να προβλεφθεί λεπτομερώς ο κατάλληλος σχεδιασμός των δικτύων μέτρησης, επειδή η κατανομή των πόρων και τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης ποικίλλουν εξαιρετικά σε όλη την Ευρώπη. Όλα τα κράτη μέλη έχουν, σε διαφορετικό βαθμό, προσαρμόσει τα οικεία δίκτυα μετρήσεων στις απαιτήσεις της πρώτης θυγατρικής οδηγίας. Με τον τρόπο αυτό ενισχύθηκε η διαδικασία εναρμόνισης.

...αλλά απαιτούνται περαιτέρω τεχνικές βελτιώσεις και θα εγκριθούν από την Επιτροπή με διαδικασία επιτροπολογίας.

Ορισμένα τμήματα της πρώτης θυγατρικής οδηγίας πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να αντανακλούν την επιστημονική και τεχνική πρόοδο. Η Επιτροπή σκοπεύει να προσαρμόσει την οδηγία με διαδικασία κανονιστικής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας πλαισίου.

Η Επιτροπή σκοπεύει να εγκρίνει προσαρμογές ώστε:

- να εξασφαλιστεί η λειτουργία επαρκούς αριθμού σταθμών μετρήσεων σε αγροτικές περιοχές,
- να εξασφαλιστεί σημαντική αναλογία διαφορετικών τύπων σταθμών μετρήσεων, όπως σταθμών συνδεόμενων με την οδική κυκλοφορία και αστικών σταθμών,

- να μειωθεί η απόσταση από το δρόμο όπου εκτελείται παρακολούθηση των PM₁₀ σε σταθμούς συνδεδεμένους με την οδική κυκλοφορία,
- να βελτιωθούν οι όροι εφαρμογής τυχαίας δειγματοληψίας,
- να εξασφαλιστεί η ομοιόμορφη χρήση της στατιστικής ορολογίας (ακρίβεια/αβεβαιότητα) και
- να ενημερωθεί το παράρτημα ΙΧ – το οποίο περιγράφει τις μεθόδους μέτρησης αναφοράς – ώστε να ληφθούν υπόψη οι τεχνικές εξελίξεις και να συμπεριληφθούν διατάξεις για τον τρόπο απόδειξης της ισοδυναμίας των μεθόδων που δεν είναι μέθοδοι αναφοράς.

Παρόλο που η Επιτροπή έχει δώσει οδηγίες για τη μέτρηση των αιωρούμενων σωματιδίων, χρειάζεται περαιτέρω εναρμόνιση και έρευνα.

Η Επιτροπή, επικουρούμενη από ομάδες εργασίας, εκπόνησε δύο έγγραφα καθοδήγησης για τις μεθόδους μέτρησης αιωρούμενων σωματιδίων τα έτη 2002⁶ και 2004⁷. Τα έγγραφα αυτά κάλυπταν το ζήτημα της ισοδυναμίας των συνήθως χρησιμοποιούμενων αυτόματων μεθόδων μέτρησης με την μη αυτόματη μέθοδο μέτρησης αναφοράς. Παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν καταβληθεί σε πολλά κράτη μέλη, υπάρχει ακόμη σημαντική ζήτηση στο θέμα της απόδειξης της ισοδυναμίας των μεθόδων μέτρησης αιωρούμενων σωματιδίων οι οποίες δεν αποτελούν μεθόδους αναφοράς και στο θέμα της εναρμόνισης των μέτρων αυτών σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή φιλοξενεί το δίκτυο των ευρωπαϊκών εργαστηρίων αναφοράς για την ποιότητα του αέρα (AQUILA) και σκοπεύει να χρησιμοποιήσει αυτό το δίκτυο για να αναπτύξει στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη εναρμόνιση σε αυτό το συγκεκριμένο πεδίο.

Η ομάδα εργασίας του προγράμματος CAFE για τα αιωρούμενα σωματίδια πρότεινε τη θέσπιση οριακής τιμής για τα PM_{2,5}⁸. Τα μεγαλύτερα σωματίδια ωστόσο, τα οποία συμβολίζονται με PM₁₀, είναι επίσης επιβλαβή. Επομένως, ενώ η προσοχή επικεντρώνεται στο μικρού μεγέθους κλάσμα των αιωρούμενων σωματιδίων, η παρακολούθηση των PM₁₀ θα πρέπει να εξακολουθήσει, σε κάποιο βαθμό. Η Επιτροπή, κατά την εξέταση του ενδεχομένου αναθεώρησης της οδηγίας πλαισίου και των θυγατρικών οδηγιών, θα προτείνει να μοιραστούν τα σημεία παρακολούθησης και στα δύο κλάσματα των αιωρούμενων σωματιδίων. Η Επιτροπή συνιστά να διεξάγουν τα κράτη μέλη πρόσθετες έρευνες όσον αφορά άλλα χαρακτηριστικά των αιωρούμενων σωματιδίων, όπως PM₁₀, συγκέντρωση αιωρούμενων σωματιδίων και χημική ειδοποιία των αιωρούμενων σωματιδίων.

Σημαντικές ερευνητικές προσπάθειες έχουν καταβληθεί μέσω του 5^{ου} προγράμματος-πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να μελετηθούν οι πορείες των ατμοσφαιρικών σωματιδίων και η επίπτωσή τους στην υγεία του ανθρώπου και στο

⁶ Κατευθύνσεις προς τα κράτη μέλη για την παρακολούθηση των PM₁₀ και τη σύγκριση με τη μέθοδο αναφοράς: <http://www.europa.eu.int/comm/environment/air/pdf/finalwgreporten.pdf>

⁷ Demonstration of equivalence of ambient air monitoring methods, (final draft) (Απόδειξη της ισοδυναμίας των μεθόδων παρακολούθησης του ατμοσφαιρικού αέρα, (τελικό σχέδιο)): http://www.europa.eu.int/comm/environment/air/cale/pdf/equivalence_report_final.pdf

⁸ Second Position Paper on Particulate Matter (Δεύτερο έγγραφο θέσεων για τα αιωρούμενα σωματίδια): http://www.europa.eu.int/comm/environment/air/cale/working_groups/wg_particulate_matter.htm

περιβάλλον⁹. Η χρηματοδότηση γι' αυτά τα ερευνητικά θέματα εξακολουθεί μέσω του 6^{ου} προγράμματος πλαισίου έρευνας.

Ενώ προς το παρόν δεν προτείνεται αλλαγή στις διατάξεις για την μοντελοποίηση της ποιότητας του αέρα...

Οι οδηγίες για την ποιότητα του αέρα επιτρέπουν τη χρήση μοντέλων για την εκτίμηση της ποιότητας του αέρα. Τα μοντέλα μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη συμπλήρωση ή και την αντικατάσταση των μετρήσεων, όταν το επίπεδο συγκέντρωσης είναι επαρκώς κατώτερο της οριακής τιμής. Δεν υπάρχουν άλλες ρητές διατάξεις σχετικές με τη χρήση μοντέλων για ανάλυση των αιτιών της ατμοσφαιρικής ρύπανσης ή για τον υπολογισμό των προγνώσεων, αλλά στην τρέχουσα πρακτική τα μοντέλα κατέχουν εξέχουσα θέση σε αυτού του είδους την ανάλυση.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε έρευνα και ανάλυση της τρέχουσας πρακτικής μοντελοποίησης μέσω υπολογιστή στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πρώτης θυγατρικής οδηγίας.

...η Επιτροπή θα παρακολουθήσει το ζήτημα αυτό.

Ενώ η προαναφερόμενη έρευνα απέδωσε κάποια στοιχεία σχετικά με την τρέχουσα χρήση μοντέλων στα κράτη μέλη και στις υπό ένταξη χώρες, δεν προέκυψαν επαρκή στοιχεία που να επιτρέπουν λεπτομερέστερο ορισμό των απαιτήσεων όσον αφορά την ποιότητα των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την μοντελοποίηση σε σύγκριση με τις υφιστάμενες διατάξεις της οδηγίας. Συνεπώς η Επιτροπή δεν προτείνει τροποποίηση των στόχων ποιότητας των στοιχείων για τη χρήση μοντέλων σε αυτή τη φάση. Ωστόσο, η Επιτροπή αναμένει ότι το ζήτημα αυτό θα καθίσταται ολοένα σημαντικότερο και θα εξακολουθήσει να το εξετάζει, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες δραστηριότητες σε κάθε κράτος μέλος.

Η υποβολή στοιχείων με ηλεκτρονικά μέσα γίνεται όλο και πιο συνηθισμένη...

Η Επιτροπή έχει αναπτύξει έναν κοινό μορφότυπο για την υποβολή των αποτελεσμάτων της ετήσιας αξιολόγησης της ποιότητας του αέρα, σε μορφή ερωτηματολογίου, το οποίο θεσπίστηκε με απόφαση της Επιτροπής το έτος 2001 και βελτιώθηκε το έτος 2004 (2004/461/EK)¹⁰. Τώρα πλέον, τα κράτη μέλη συμπληρώνουν αυτό το ερωτηματολόγιο κάθε χρόνο και αποστέλλουν τα δεδομένα με ένα ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο παρέχει η Επιτροπή. Τα στοιχεία τα οποία ήδη απαιτούνταν βάσει της απόφασης του Συμβουλίου για την καθιέρωση διαδικασίας για την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων που προέρχονται από τα δίκτυα και τους μεμονωμένους σταθμούς μέτρησης της ρύπανσης του αέρα του περιβάλλοντος στα κράτη μέλη (97/101/EK)¹¹ δεν περιλαμβάνονται στο ετήσιο ερωτηματολόγιο.

...αλλά υπάρχουν σοβαρές καθυστερήσεις και χρειάζεται περαιτέρω εναρμόνιση και εξορθολογισμός.

Τα κράτη μέλη γενικά συμμορφώνονται επαρκώς με τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων. Συχνά ωστόσο καθυστερούν την υποβολή, έως και πολλούς μήνες μετά την παρέλευση της

---

⁹ CLEAR Project (Cluster of European Air Quality Research), για τα πιο πρόσφατα αποτελέσματα: <http://www.nilu.no/clear>

¹⁰ EE L 156, 30.4.2004, σ. 90.

¹¹ EE L 35, 5.2.1997, σ. 14.

προθεσμίας. Για παράδειγμα, το 2003 μόνο 9 από τα 15 κράτη μέλη υπέβαλαν εγκαίρως τα στοιχεία.

Η ετήσια υποβολή στοιχείων που αφορούν τη συμμόρφωση με την πρώτη θυγατρική οδηγία θεωρείται πολύ χρήσιμη για μια γενική επισκόπηση της ποιότητας του αέρα στην Ένωση. Την άποψη αυτή συμμερίζονται η Επιτροπή, τα ίδια τα κράτη μέλη καθώς και οι ενδιαφερόμενοι και το ευρύ κοινό.

Ένα πρόβλημα σχετικό με την υποβολή εκθέσεων είναι ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν νομική υποχρέωση να υποβάλλουν κάποια από τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη διενέργεια συνολικότερης αξιολόγησης. Δεδομένου ότι θα εξυπηρετούσε το γενικό συμφέρον η υποβολή αυτών των στοιχείων, η Επιτροπή σκοπεύει να προτείνει να καταστεί επίσημη απαίτηση η υποβολή των στοιχείων αυτών.